

ROERKERKNIEUWS - Vastentijd

editie 194 (11 maart 2024) – www.roerkerken.nl

inleiding: vier.nu - vier Pasen

www.vier.nu is de website over de belangrijke christelijke hoogfeesten. De site roept in de Veertigdagentijd iedereen op om zoveel mogelijk Pasen te vieren in de eigen plaatselijke Kerk. Zie voor het vieringenrooster van ons cluster: www.roerkerken.nl/2024/03/06/zalig-pasen/. Daar kunt u zien welke vieringen wij organiseren onder het motto 'Vier.nu Pasen!'. Bij die vieringen bent u natuurlijk van harte welkom. De Veertigdagentijd is een bijzondere periode waarin we toeleven naar het hoogfeest van de Verrijzenis van Christus, Pasen. Een hoogtepunt in het kerkelijk jaar dat in de voorbereiding en in de Paastijd tot uiting komt in bijzondere vieringen, onder meer met Palmпасen, op Witte Donderdag, Goede vrijdag en natuurlijk de Paaswake. Graag wijzen wij u ook op de landelijke website www.vier.nu. Deze biedt een aantal handige links en downloads die allemaal inspirerend en informatief zijn voor en over het vieren van Pasen. Zo is er voor kinderen een mooie kleurplaat om te downloaden, is er een link naar het Paasevangelie, worden kernbegrippen, tradities en vieringen uitgelegd en biedt de site nog veel meer.

Stille Omgang Amsterdam

De Stille Omgang is een nachtelijke stille (bid-)tocht door Amsterdam waaraan jaarlijks duizenden pelgrims uit heel Nederland deelnemen ter herdenking van het sacramentswonder dat daar op 15 maart 1345 plaatsvond. Zoals in Roerkerknieuws 190 al voor-aangekondigd begeven we ons op zaterdagavond 16 maart a.s. om 20.20 uur vanaf het busstation (NS) in Roermond per bus op weg naar Amsterdam. Tijdens de tocht zal de H. Eucharistie worden gevierd in de St. Jozefkerk ('De Papagaaï') in de Amsterdamse binnenstad (Kalverstraat) om 23.30 uur, waarna er gelegenheid is een kop koffie te drinken. Om 02.45 uur keren we weer huiswaarts, om omstreeks 04.45 uur weer op het vertrekpunt afgezet te worden. De deelnemersprijs bedraagt € 35,00 per persoon. Aanmelding en kaartverkoop is t/m donderdag 13 maart nog mogelijk bij het parochiebureau van Herkenbosch (0475-520672 of sebastianus@roerkerken.nl).

beleid t.a.v. onze kerkgebouwen

Afgelopen najaar vroeg het bisdom aan de (inmiddels geclusterde) kerkbesturen om een toekomstvisie op te stellen voor de kerkgebouwen in hun cluster resp. federatie. Een uitnodiging om na te denken over de toekomst van onze geloofsgemeenschap(en) en welke rol ze daarin voor de huidige kerkgebouwen weggelegd zien over een periode van 5, 10 en 20 jaar. Hiervoor werd een handreiking gepresenteerd, die als hulpmiddel voor kerkbesturen bedoeld is om een reële toekomstvisie voor hun kerkgebouwen te ontwikkelen ('Het huis van God in de parochie', oktober 2023). Daarin wordt eerst beschreven wat de sacrale rol van het kerkgebouw in de rooms-katholieke eredienst is. Vervolgens wordt ingezoomd op de urgentie voor elk samenwerkingsverband van parochies om een eigen beleid voor kerkgebouwen te formuleren. De handreiking is het resultaat van besprekingen die het afgelopen jaar in diverse gremia van het bisdom hebben plaatsgevonden. Het onderhoud en behoud van kerkgebouwen wordt een steeds grotere opgave voor parochies, die daar vaak niet meer de financiële middelen voor hebben. Door het teruglopend kerkbezoek worden sommige kerken nog maar heel beperkt gebruikt. De handreiking zegt daarover dat "het

aantal kerkgebouwen in overeenstemming moet worden gebracht met de geloofsgemeenschap die we op dit moment zijn”. Concreet wordt ons kerkbestuur uitgenodigd na te denken over bestemmingen als diaconale activiteiten, gezinskerk, catechetisch centrum, bedevaartkerk of kerk voor bijzondere gelegenheden. Ook medegebruik of nevenbestemming van een kerkgebouw is bespreekbaar, maar in de handreiking wordt parochies geadviseerd om bij dergelijke oplossingen vooral te kijken of dit op de lange termijn levensvatbaar is. Tenslotte wordt aan kerkbesturen een lijst met mogelijke selectiecriteria aangereikt als hulpmiddel om tot een toekomstvisie en functiebeschrijving van hun kerkgebouwen te komen (zie Roerkerknieuws 182). In de parochiefederatie Roermond Noord-Oost, waar men op dit moment nog de beschikking heeft over vier kerkgebouwen: H. Hartkerk (Veld), St. Laurentiuskerk (Maasniel), St. Tomaskerk (Donderberg) en de kerk van O.L. Vrouw van Goede Raad en St. Jozef (Asenray), is men al tot de conclusie gekomen dat de kosten om deze vier kerken overeind te houden te hoog zijn, vooral tegen de achtergrond van het feit dat de federatie al jarenlang rode cijfers schrijft. Het lage aantal kerkbezoekers kan best over minder locaties verdeeld worden. Bij het geformuleerde beleid ten aanzien van de kerkgebouwen speelde naast de onderhoudskosten ook en vooral het aspect mee in hoeverre er in en bij het kerkgebouw activiteiten in het kader van geloofsverdieping en evangelisatie georganiseerd kunnen worden, d.w.z. de aanwezigheid van een multifunctionele ruimte met bijbehorende faciliteiten. Zo is men daar voor de komende jaren tot de volgende beleidsvisie gekomen: (a) de H. Hartkerk wordt de hoofdkerk van de parochiefederatie; (b) de kerk van Maasniel wordt op termijn aan de eredienst onttrokken en verkocht; (c) de kerk van Asenray wordt op termijn aan de eredienst onttrokken en verkocht; de Tomaskerk krijgt gedeeltelijk een andere bestemming. Dat wil zeggen dat de kerk eigendom van de parochie blijft, omdat deze mogelijkheden voor ook andere parochiële activiteiten dan Missen biedt. Mogelijk wordt de kerk op vrij korte termijn aan de eredienst onttrokken zodra met derden overeenstemming wordt bereikt inzake een gedeeltelijke herbestemming (verhuur) die evenwel een forse interne verbouwing noodzakelijk maakt. De insteek is dat een gedeelte van het gebouw nog door de parochie als ruimte voor diaconale en kleinschalige liturgische activiteiten gebruikt kan worden (Pastoraal Beleidsplan 2024-2029). Zover zijn ze in Roermond Noord-Oost al; nu zijn wij aan de beurt om te bedenken hoe het verder moet met onze ‘federatie in oprichting’ en de zes kerken waarover wij momenteel nog beschikken.

De Zwarte Berg: een Posters landgoed aan de vergetelheid ontrukkt

Dankzij ‘Aezel’ (‘de grootste genealogische en kadastrale databank voor online-stamboomonderzoek en onderzoek naar de geografische historie in de Nederlandse provincie Limburg’ [www.aezel.eu]), kom je nog eens interessante dingen op het spoor. Zoals het in vergetelheid geraakte Posterse landgoed ‘De Zwarte Berg’, gelegen op een wat hogere zandrug tussen twee laagtes waarin (thans) twee afwateringsbeekjes liggen. Bij de opneming van het kadaster in 1843 bestond het uit een (‘heren’)-huis met bijbehorende tuin (A 1018 en 1019) dat toen nog temidden van een groot heidegebied was gelegen. Een perceel van ruim 27.000 m² wordt nader aangeduid als ‘moeras’ (A 1010). Vanwege zijn bijzondere vorm is dit perceel goed herkenbaar op de kadastrale kaart 1837-1844 (Grote Historische Provincie-Atlas Limburg [1992]) en op bekende gemeentekaart van Kuyper (1867); daar lijkt het zelfs op een omgrachting. Het toenmalige (‘heren’)-huis lag achter het huidige (pas vernieuwde) woonhuis Zwarteberg 2 (loonbedrijf Van Birgelen). Het landgoed was halverwege de negentiende eeuw eigendom van de Roermondse rentenier Jan Baptist

Janssens (1790-1863), sinds 1816 getrouwd met de eveneens uit Roermond afkomstige Alexandrina Josephina Faulhaber (1790-1873), dochter van de oorspronkelijke uit de bekende Duitse bedevaartsplaats Walldürn afkomstige Franz Anton Faulhaber (1756-1848). Die was als musicus in dienst van de Roermondse bisschop Van Hoensbroeck en dirigeerde zijn huisorkest. Hij was componist en bespeelde verschillende instrumenten. Na de dood van de bisschop (1793) werd hij muziekleraar en was hij dirigent van verschillende muziekgezelschappen. In het register van de Koninklijke Harmonie staat hij vermeld als “stichter der harmonie en doyen der musikanten” (Blok en Molhuysen NNBW deel IX [1933]). Janssens zelf was telg van een notabele Roermondse familie. Zijn grootvader Christiaan senior (1717-1777) was in 1747 secretaris van de tweede kamer van het Soeverein Hof van Gelder en werd in 1749 benoemd tot raadslid in het Soeverein Hof van Gelder (Limburg's Jaarboek 6 [1898/99] blz.3-7). Jan Baptist was zelf burgemeester van Posterholt, als opvolger van zijn vader, Hendrik Willem Janssens (1757-1821) die op de Donkshof woonde. Zijn neef Joseph Janssens (1779-1831), zoon van Jan Baptists oom (broer van zijn vader) Arnold Janssens, was burgemeester van Maasbracht en Linne. Zijn achterneef (Joseph zoon) George Guillaume Janssens (1822-1867) was van 1857-1864 eveneens burgemeester van Linne (Limburg's Jaarboek VI). Hun nakomelingen wonen nog altijd in Linne (Ravenburg). Jan Baptist Janssens had twee dochters: Julie (1816-1885) en Henriette (1818-1894). Na de dood van Jan Baptist (1863) verhuisde zijn weduwe en jongste dochter (Henriette) naar Roermond waar ze aan de Neerstraat woonden, later op 't Bergske en aan de Swalmerstraat. De jongste dochter (Julie) trouwde in 1838 in Posterholt met de uit Hasselt afkomstige Charles Arnold Godfried Servais (1806-1859), een echtpaar dat aanvankelijk in Herkenbosch woonde (1838), in Schinveld (1842) en uiteindelijk in Bergen. Toen hij eind 1859 op 53-jarige leeftijd in Maastricht kwam te overlijden stond hij te boek als “gepensioneerd ambtenaar der 1^e klasse van 's Rijks belastingen” en heet het dat hij woonachtig was “binnen de gemeente Posterholt” maar “bij tijdelijk verblijf in de Abtstraat, nummer tweeduizend een honderd dertien”. Zijn weduwe overleefde hem bijna 35 jaar en overleed begin 1894 in Luik, 75 jaar oud. Zoon Winand (1844-1934) woonde begin twintigste eeuw als gepensioneerd rijksambtenaar samen met zijn gezin in Roermond (Vischmarkt, Steenweg, Muggenbroek en Schuitenberg). Daarvoor woonde het gezin in Elsloo, Wesseem, Vlodrop en Heythuysen. Winand kwam in de zomer van 1934 in Vaals te overlijden, 1½ jaar later gevolgd door zijn weduwe. Nakomelingen zouden nog lang in Vaals en omgeving wonen. In 1869 wordt de behuizing op de Zwarte Berg al ‘pachthoeve’ genoemd. Omstreeks die tijd moet de boerderij eigendom van de familie Geradts van Aerwinkel zijn geworden. Die was trouwens verwant met de Janssens. Jan Baptists moeder, Anna Maria Haex (1762-1831) was namelijk een zus van Anna Louise Haex (1769-1840), de moeder van mr. Jan Lodewijk Geradts (1837-1874) die vanaf de jaren zestig al regelmatig hout op de Zwarte Berg liet veilen. Als eigenaar van ‘De Zwarte Berg’ werd hij opgevolgd door zijn zoon mr. Jules Geradts (1870-1956) van kasteel Aerwinkel, burgemeester van Posterholt (1898-1934). De boerderij op de ‘De Zwarte Berg’ brandde in het voorjaar van 1942 tot de grond toe af: *“van den pachter van den Berg werd behalve zijn heele inboedel en alle mogelijke landbouwwerktuigen en machinerieën een flinke veestapel een prooi der vlammen, nl. twee paarden, drie koeien, twee vette varkens en ruim vijftig konijnen. De boerderij is verzekerd. doch het vee van den pachter niet”* (Limburger Koerier dd. 18 april 1942). Het betreft echter niet G. van den Berg, maar Gerard van der Borgh (1888-1938), sinds 1919 gehuwd met de uit Melick afkomstige Anna Maria Beurgens (1891-1964). Na de oorlog werd de boerderij herbouwd. Begin 1968 begon Broer van Birgelen (1938-2023) er zijn boerderij annex loonbedrijf (zie Roerkerknieuws 154).

Personalia

Op woensdagmorgen 6 maart j.l. deden we vanuit de Berger basiliek **Josephine Gertrudis (Finy) Houtackers-Wolters (1937-2024)** uitgeleide. Geboren en getogen in Vlodrop, op hoeve Moorsel, als een van de jongsten in een groot gezin met veertien kinderen, werd ze al gauw ingeschakeld om zowel in het gezin als op het boerenbedrijf hand- en spandiensten te verrichten. Na het doorlopen van de Mulo en het behalen van het middenstandsdiploma werkte ze een aantal jaren met veel plezier in de slagerij van haar broer Manuel (1934-2019) in St. Odiliënberg. Na een paar jaar verkering trouwde ze eind 1964 met de eveneens uit Berg afkomstige Chretien (Chrit) Houtackers, uit welk huwelijk drie dochters werden geboren (Mirjam, Veronique en Charlotte) die ze met veel liefde en zorg opvoedde. Later ging ze meewerken in de tabaksgroothandel van haar schoonfamilie en vormde ze samen met haar schoonzus Margriet een goed tweespan. Ze had veel kwaliteiten: ze was creatief en handig, naaide jurkjes voor haar kinderen en met zelfgemaakte bloemstukken decoreerde ze het huis, eerst aan de Dr. Meuwissenstraat en later (sinds 1978) aan de Molenweg. Ook in koken en bakken, tuinieren en schilderen beleefde ze veel plezier. Stil zitten was niets voor haar. Ook na haar pensionering bleef ze actief met gym, dansen en fietstochtjes. Ze was zeer betrokken bij het wel en wee van haar kleinkinderen. Maar ook andere familieleden konden altijd op haar rekenen, zeker als er ziekte en verdriet was. En toen werd ze zelf ziek; de ongeneeslijk ziekte die twee jaar geleden bij haar werd vastgesteld was er de oorzaak van dat de ene na de andere lichaamsfunctie uitviel. Toch probeerde ze er met de haar zo eigen wilskracht en lijdensmoed het beste van te maken. Als een geluk bij een ongeluk is ze mede dankzij au-pair-zorg tot het laatste toe thuis in haar eigen, vertrouwde omgeving kunnen blijven. Op dinsdag 27 februari j.l. kwam er een einde aan haar leven én aan haar lijden. Na de uitvaartdienst legden we haar te rusten op het kerkhof onder aan de kerkberg.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl